

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 02-6433570
ירושלים: רח' בית גן 8 טל. 02-6433605 פקס.

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 674

משכיל לדוד

פרשת ואתחנן

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

מאוד מדברי אותו האיש ותיכף הפך פניו לארון הקודש ואמר "ריבנו של עולם, בישרו לי בחלום שאאריך ימים ואזכה להגדיל תורה ולהפיצה ברבים, ואין אוכל לעשות זאת אם מפריעים לי אינשי דלא מעלי?! לכן עזור לי בבקשה שאזכה שיהא לי בית כנסת פרטי משלי וארביץ בו תורה כאוות נפשי".

מיד בצאת השבת, כך מסופר, ניגש לרבנו זיע"א גוי עשיר, והעביר לידיו קופסא מלאה בתכשיטים ששווים נאמד בהון עתק, ואמר לו; קח את אלו ומכור אותם ואת הרווחים נחלק בינינו שווה בשווה. והיה אם לא אגיע אזי יהי לך אשר לך. קח את הכל בעבורך ועשה בו כטוב בעיניך. ותיכף אכן מכר רבנו זיע"א את התכשיטים, ובכסף הרב אשר הרוויח בנה לו בית כנסת פרטי וקרא שמו "ברקא". ואותו עשיר גוי נעלמו עקבותיו ולא נודעו. אולם עד היום הזה טמון אי שם בבית הכנסת אותו חלק מסכום התכשיטים השייכים לאותו גוי, שמא יבוא באחד מן הימים לבקש את הקרן והרווחים. כי רבנו זיע"א היה זהיר מאוד בענייני גזל, וברח כמטחווי קשת מכל נדנוד של ספק בענייני ממונו הזולת.

מכאן יש ללמוד שכל המבקש להגדיל תורה ולהאדירה וחפץ הוא ללמוד וללמד - הקב"ה מעמיד בפניו את כל האפשרויות הנדרשות, ויש לו גם סיעתא דשמיא מיוחדת כדי להצליח במשימתו הקדושה.

ואתם בני התורה היקרים, על אף שהימים הם ימי חופשת "בין הזמנים", הנה ברוך ה' מלא בית המדרש שלנו מפה לפה. בן פורת יוסף - למעלה ממאתיים בחורים יושבים כעת ועוסקים בתורה. ועל אף שהייתה בידיכם האפשרות לסגור את הספר ולצאת לפוש ולטייל - בכל זאת העדפתם חיי עולם על פני חיי שעה, והקדשתם חלק מזמנכם לתורה הקדושה בבחינת "חציו לה' וחציו לכם", ובזה גיליתם עד כמה בעורת אהבת התורה בקרבכם, כי באתם מרצונכם הטוב אל בית המדרש לעמוד בתורת ה' מבלי שמאן דהוא יכפה עליכם זאת. ועליכם לדעת שהעולם עומד בזכותכם ומי יתן וירבו כמותכם בישראל, אמן ואמן.

וחשוב לדעת שאינכם יכולים להבין כלל עד כמה התורה שאתם לומדים - זכותה עומדת לכל העולם, למרות שיהא מי שיחשוב ויאמר כי מה התועלת בלימוד בזמן חופשת "בין הזמנים", העיקר הוא ללמוד, ובטוח שהלימוד נושא את פרו.

חזקו ואמצו וזכות אבותי הקדושים זיע"א תגן בעדכם, ותזכו להיות ממאורי הדור ומגדולי התורה ותורתכם תאיר ותזרח בעם ישראל, אמן.

מתוך שיחה שנאמרה בפני ישיבת בין הזמנים במוסדות "אורות חיים ומושה"

שיש רצון - יש סיעתא דשמיא

חז"ל מספרים (סנהדרין צח). על רבי יהושע בן לוי שפגש את המשיח וישוב בשערי רומי, ושאל אותו מתי כבר יגיע לגאלנו. והשיב לו המשיח; היום. פנה היום ועבר הלילה, ועדיין משיח טרם בא. למחרת פגש בו שוב רבי יהושע בן לוי ושאלו; מדוע לא הגיע כפי שהבטיח? ענה לו, שכוונתו הייתה לומר "היום אם בקולו תשמעו". דהיינו כדי שיזכו ישראל לביאת המשיח, יש צורך קודם שיתוקן העולם. ותיקון העולם נעשה אך ורק על ידי "אם בקולו תשמעו", שומעים בקול ה' ומקיימים את מצוותיו ועמלים בתורתו. כי אין לזכות בתיקון העולם מבלי עבודה וטרחא מאומצת בלימוד התורה, ומבלי קיום המצוות. ומן הטעם הזה לא נעתר הקב"ה לבקשתו של משה שייכנס לארץ ויתקן את העולם.

מכאן נלמד עד כמה גדול ועצום הוא כח תורתנו הקדושה שממנה נברא העולם, והיא המעמידה את כל היקום כולו. וכל העוסק בתורה עוסק בבניינו של עולם ובתיקון כל העולמות כולם. ומאידך, כל המבטל את התורה, הרי גרם הפסד לעצמו ולכל העולם כולו שביגנו נעשה העולם חרב ושמום רח"ל, ואין העולם בא על תיקונו הנכון.

בהיותי צעיר לימים, היה אבא זיע"א מעניק לנו מידי פעם סכום כסף כמתנת ידו, במטרה לעודדנו ולזרז אותנו ללימוד התורה, וכך גם נוהגים כיום הורים רבים. והשאלה הנושאת היא, מדוע דווקא כסף ולא כל מתנה אחרת? וכן מר זקני הקדוש רבינו יאשיהו פינטו זיע"א המכונה בשם הר"ף, חיבר ספרים רבים וקראם על שם הכסף; "כסף נבחר". "כסף מזוקק". "כסף צרוף". והסביר את הסיבה בהקדמתו, שזה מלשון כיסופין וגעגועים לתורה. וכמאמר דוד המלך ע"ה (תהילים פ"ד ג') "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'".

ואנכי הוספתי בסיעתא דשמיא לומר, שהתורה דומה במהותה לכסף; כשם שאי אפשר להתקיים בעולם מבלי הכסף המצוי בכיס, שהרי יש צורך להתפרנס ולקנות בו מזון ומחיה לבני הבית - כך מבלי התורה אי אפשר לחיות ולהתקיים לפי שהיא חיינו ואורך ימינו. לכן כל מי שאינו עוסק בתורה חשוב כמת. ומן הטעם הזה מעניקים ההורים לילדיהם מעט כסף כשכר על עמלם בתורה, כדי שפינמו את המסר החשוב שבלתי ניתן להתקיים מבלי התורה הקדושה וכי היא עיקר חיותו של האדם.

וכל המבקש לעסוק בתורה וגם ללמדה לאחרים - הקב"ה מסייע בידו, ועוזר לו להגשים את שאיפתו הטהורה. וכמו שאמרו חז"ל (שבת קד.) הבא ליטרה מסייעין בידו. וכך מצאתי בספר "ויגד משה" בהקדמתו, שמספר על מר זקני רבנו חיים פינטו זצוק"ל זיע"א, שכשעלה פעם לדרוש בבית הכנסת בשבת הגדול, היה בין הנוכחים בקהל יהודי שמשום מה הדרשה נראתה לו ארוכה וממושכת מידי. ולפתע אמר בקול רם "ברקא" שפירושו בשפה הערבית מספיק. והתכוון לומר לרב כי די לו לדרוש. רבינו זיע"א נעלב

»»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il «««

פרשת ואתחנן י"ג אב תשע"ג

ירושלים	תל אביב	באר שבע
19:09	19:24	19:25
20:24	20:27	20:25
21:16	21:00	21:00

הילולא דצדיקיא

יג - רבי נתן נטע שפירא מקראקא	טז - רבי יהודה פינטו זיע"א
יד - רבי יוסף נפתלי שטרן,	יז - רבי אברהם פינטו, מרבני סלונקי וצפת
ראש ישיבת פרשבורג ים	יז - רבי דניאל פינטו זיע"א
טו - רבי אברהם בן חסין, מוחכמי מקנאס	יט - רבי יעקב כולי, מגאוני קושטא

»»» ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il «««

שבת נחמו היא נקודת המפגש בין שני 'שלשת השבועות'. מוצאי תשעה באב מסיימת את שלשת השבועות שבהם אנו מתאבלים על חורבן הבית וצער גלות השכינה, והיא גם פותחת את שלשת השבועות של ימי 'בין הזמנים'.

קבועות ללימוד בספרי יראה. בזמנם הקדישו את "בין הזמנים" ללימוד מוסר, ואז למדו הבחורים "שמונה פרקים לרמב"ם" והיה רב שהיה לומד אתם, וכיון שזה לימוד קשה, לכך עשה פירוש שהבחורים יוכלו ללמוד ב"בין הזמנים" שמונה פרקים. וזה היה "בין הזמנים".

במשך הזמן, נהיו עוד צרכים. אחרי המלחמה הראשונה - אני מספר מזמני את מה שידוע לי - הימים האלו נוצלו טוב, לשם הבראה, ושם נפגשו עם גדולים, ועשו שימוש ת"ח, עם הג"ר ברוך בער זצוק"ל מקמניץ, הג"ר שמעון שקאפ זצוק"ל, הג"ר חיים עוזר זצוק"ל, ועוד. הבחורים קיבלו הרבה משימוש זה, וזה נוצל טוב, ויש שניצלו זאת לעריכת חידושי תורה שהם חידשו, ויש ללימוד בקיאות, ויש שניצלו ללימוד ולעיון פרטיים, מי שהיה צריך זאת.

לעומת זאת, גדול אחד, שזכינו ליהנות מאורו - חברו עליו פעם ידידים שילך לנוח יומיים, ואמר אח"כ שכל חייו אינו יכול להתנקות מיומיים אלו, כיון שנשאר לו משהו מאהבת נוחיות, בעל-בטישקייט. נראה מזה מהו בן תורה! נשאר לו כל ימיו וחיי משהו משני ימים של 'חופשי', כך אמר על עצמו. ואף הוא העיד על רבותיו - שגם אנו הכרנו אותם, אך לא הכרנוהו כמותו - שלהם זה לא פגע כלום.

חייל בבית חולים, אינו לוקח רפואה כמו שלוקח כל אחד, וכשהוא לוקח רפואה, אינו משוחרר וחפשי מן המצוות. גם שם הוא חייל. הם היו חיילים בכל מקום, וגם באותו זמן, לאלו שהתחזקו ב"בין הזמנים" וישבו ולמדו בישיבה, היתה סיעתא דשמיא ניכרת ובולטת:

א. משמים מושפעת מידה מסויימת של סיעתא דשמיא, וכשיש פחות שמקבלים, אז המועטים שמקבלים את הסיעתא דשמיא, מקבלים יותר.

ב. זהו הענין הגדול של כבוד תורה - עמלה של תורה, בזמן שמתרשלים. ע"כ.

נקודה שמוכרחים להתבונן בה

בהזדמנות זו נאיר כאן עוד הארה מבית מדרשו של הגאון רבי צבי זאב פאליי זצ"ל, מנהלה הרוחני של ישיבת "חברון":

יש דברים שיש להזכירם קודם שיוציאים לבין הזמנים, אף שידועים הם; איסור חמור לרחוץ בים במקומות שאין מציל, או בשאר מקומות המסוכנים. טיולים - חס ושלום, מאן דכר שמיא, ואין אני רוצה להזכיר את האסונות הנוראים שהיו, אך כולם יודעים וזוכרים! אמר לי בחור אחד, שאמו מפחדת שילך לרחוץ בים, ואכן הוא נשאר בבית. אולם יש אמהות שמפחדות, ולא מעיזות לומר דבר, אבל הלב יוצא ודואג עד שהבן חוזר הביתה.

כיבוד הורים - זו מצות עשה ששכרה בצדה - למען יאריכו ימך, ובבין הזמנים ישנה אפשרות לעלות במצוה זו ולכבד בפרט את האמא שהיא מצויה יותר בבית. וח"ו אפשר לרדת עד שאול תחתית בביטול מצוה זו. נוראות ממש! וההבנה בזה לא באה ממילא, צריך דעה - כל מי שיש בו דעה יבין וישתמש עם השכל, אבל בלא זה - בהתנהגות של ממילא - המצב הפוך ח"ו. וזו נקודה שמוכרחים להתבונן בה קודם היציאה לבין הזמנים.

המהפך בין שתי התקופות, מזכיר גם את המהפך האדיר שמתחולל בתקופה זו אצל בני התורה הנוטשים את כותלי בית המדרש לטובת ימי נופש ומרגוע, לימים שבהם ניתנת הזדמנות להחליף כוחות ולצבור מטענים לקראת ימי אלול ולקראת השנה החדשה הבעל"ט. חלון ההזדמנויות נפתח, לצעירים המבקשים להשתחרר מכבלי המשמעת החינוכית, המבקשים להוכיח לעצמם כי הם מסוגלים לנהוג במכובדות מתוך משמעת עצמית גבוהה. לצעירים המבקשים לחרוג מסדרי הלימוד המקובעים, ללמוד ולהכיר תחומים תורניים אחרים ברובדים שונים, וכן, החלון פתוח גם לאלו שמבקשים לשאוף אויר שונה, לנשום את הפחמן המזוהם של רשות הרבים.

ביריעה זו נצטט את משאו של הגאון רבי אפרים ברודיאנסקי זצ"ל, מראשי ישיבת "קול תורה" בדברי פתיחה לשיבת בין הזמנים בישיבת "קול תורה", מנחם אב תשל"ח:

נדבר קצת משהו על מה שקוראים "בין הזמנים". לכל דבר יש רקע בתולדותיו, איך צמח ונהיה. שמעתי מהגה"צ רבי אייזיק שר זכר צדיק לברכה, הוא הראה בספר "חסד לאברהם", פירוש לשמונה פרקים להרמב"ם מאבי השל"ה הקדוש, שבהקדמת "חסד לאברהם" מזכיר מה היה בזמנו "בין הזמנים", ולמה הוקדש בין הזמנים.

הוא אומר שהוא עשה פירוש לשמונה פרקים להרמב"ם, כיון שהוא קשה וצריך יסודות וספרים אחרים להבנת דבריו, והבחורים - אומר אבי השל"ה - עמלים ללמוד שמונה פרקים, ולכן עשה פירוש והקדמה כדי לחסוך להם את הקושי שבלימוד הזה, ואצטט מלשונו של אבי השל"ה.

"לכן ראיתי כי טוב הוא לעשות ביאור ופירוש על הפרקים הנזכרים לתועלת הגברים שלטי הגבורים כת הבחורים אשר לא נסו ללכת בדרכי החקירה, כי תפארת בחורים כוחם במשנה וגמרא בפלפול וסברא, ולא בגדולות ובנפלאות וההצעות". ולכן הוא לקח על עצמו לגשת אל המלאכה הזאת. ומוסיף החסד לאברהם ואומר, שעל ידי זה "היו השמונה פרקים בצירוף הקדמותיהם מובנים ושנונים בפי כל איש ואיש, שאם ישאלנו אדם דבר מהם אל יגמגם, ויאמר לו מיד".

ומוסיף אבי השל"ה, מתי הבחורים לומדים זאת?

"כי מעתה לא יצטרך הבחור לשמוע השמונה פרקים מפי רבו 'בין הזמנים' כאשר עשה לפניו זה כמה שנים, כי עין בעין יראה שפירוש יספיק", עכ"ל.

הנה לפנינו מבואר על מה הוקדש "בין הזמנים". היום נקבעו בישיבות שעות

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

אפילו שזה אמת

אסור לספר רכילות אף בדבר שהוא אמת. ואף אם בין כך היו שניהם שונאים זה את זה, וכל שכן אם היו אוהבים זה לזה, ועל ידי הרכילות הכניס ביניהם שנאה.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "נחמו נחמו עמי". (מ. א.)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב, והיא אחת מתוך שבע הפטרות מספר ישעיה הנקראות בשם: "שבעה דנחמתא"

תיקון העולם כרצון השי"ת

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חגיגה פינטו שליט"א

מן האוצר

אמרו חז"ל (זוהר בראשית ר"ד) איסתכל הקב"ה באורייתא וברא עלמא. ועוד אמרו (בראשית רבה י"א) נשמותיהן של ישראל עלו במחשבה להיברא עוד קודם שנברא העולם. דהיינו שעם ישראל היו עדים לבריאה הנפלאה שברא הקב"ה, וזכו לראותו במו עיניהם כיצד ברא הקב"ה את עולמו בצירוף התורה הקדושה.

מרכז היקום ומקור בריאת העולם החל מאבן השתייה השוכן בתוך קדש הקדשים, שהוא המקום המקודש ביותר. וכמו שאמרו חז"ל (יומא נד.) אבן הייתה שם, ושתייה הייתה נקרית שממנה הושתת העולם, עד כאן.

נמצא שמן ההסתכלות הראשונה שהסתכל הקב"ה בתורה, הוא ברא את אבן השתייה שהיא תחילת הבריאה. וכיוון שכך הרי שבאותו המקום יש שפע אדיר של קדושה וטהרה לפי שזו הפעם הראשונה שבה התבונן הקב"ה בתורה בכדי לברוא משהו מן העולם.

ולשם ביקש משה רבנו ע"ה להגיע מהסתכלות קדושה זו, שהיא תחילת הבריאה - אבן השתייה. ביקש משה רבנו ע"ה לינוק ולשאוב מן השפע הרוחני העצום שיש במקום, וכוונתו הייתה שעל ידי זה יתוקן העולם במלכות ש-די וכבר תבוא על ידי זה גאולה לישראל. כי ידע משה רבנו ע"ה את כל סודות התורה וסתריה, ועל כל דבר בבריאה ידע משה רבנו ע"ה על ידי איזו אות בתורה היא נבראה. שהרי כל התורה נמסרה על ידו והיה בכוחו להביא לתיקון העולם על ידי ההתבוננות באבן השתייה שנבראה מן ההסתכלות הראשונה של הקב"ה בתורה הקדושה.

וכשאמר משה "אעברה נא ואראה את הארץ", לא הייתה כוונתו סתם בעלמא להסתובב בארץ ולטייל בה, אלא עיקר בקשתו הייתה להגיע אל המקום המקודש ביותר של אבן השתייה, ועל ידי ההתבוננות במקום הזה היה מביא משה תיקון לעולם וכבר אז הייתה באה הגאולה לעולם. ולזה לא הסכים הקב"ה, כי העדיף שתיקון העולם יעשה על ידי שבני ישראל יטרחו בדבר בעצמם, כלומר שישראל יתחזקו במצוות ה' ויעמלו בתורה הקדושה ויתקרבו לה' יתברך ועל ידי זה מכוחם הם יתקון העולם, ולא שמשה רבנו ע"ה יעשה את המלאכה בעבורם. ולכן אמר לו הקב"ה "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה".

"אתה החילות להראות את עבדך". (ג. כד)

במדרש מבואר שאמר משה להשי"ת; כבר התרת לי שבועה במדין. כלומר 'החילות' לשון חלול, כמו שדרשו חז"ל לא 'חלל' דברו אבל אחרים מוחלין לו. ובאמת מה הקשר בין בקשתו עתה לנדר שעשה משה במדין, כמו שדרשו חז"ל 'ויזאל' משה לשבת את האיש, שמשה נשבע לו שלא יצא ממנו, והקב"ה התיר לו את השבועה.

ביאור נחמד ביאר בזה הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל, ע"פ המובא בגמרא (כתובות עז:); שמלאך המוות בא אל ר' יהושע בן לוי לקחת נשמתו.

ביקש ממנו ריב"ל שיראה לו את מקומו בגן עדן. ואכן הלכו השנים לגן עדן, ושם אמר ריב"ל למלאך המוות; אני מפחד מהסכין שלך תן לי אותה ונתן לו. כשהגיעו למקום קפץ ריב"ל ונכנס לגן עדן, וכשמלאך המוות רצה להוציא אותו משם, נשבע ריב"ל שלא יצא משם. אמר הקב"ה אם פעם נשבע והתירו לו, גם עכשיו נתיר לו השבועה ויצא, אבל אם לא נשבע גם עכשיו לא נתיר לו. בדקו ומצאו שאף פעם לא נשבע, ונשאר בגן עדן..

ואפשר לומר שמשה רבינו בקש "אעברה נא ואראה" ואצא בחזרה לחו"ל, ויקויים גזירתך שאשאר בחו"ל. ואם תחשוש שמא אשבע שלא לצאת מא"י כמו שריב"ל נשבע, הלא "אתה החילות", אני נשבעתי ליתרו והתרת לי, גם עכשיו תתיר לי כמו אצל ריב"ל אילו נשבע והתירו לו, גם בשבועה זו היו מתירים לו.

"אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן" הרהר הטוב הזה והלבנון". (ג. כה)

דרש רבי שמלאי; מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל, וכי לאכול מפריה הוא צריך או לשבוע מטובה הוא צריך? אלא כך אמר משה הרבה מצוות שנצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי (סוטה יד.).

מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל?

והלא מוטל עליו לקיים מצוות ישוב ארץ ישראל, ומשום זה ביקש ליכנס! בספר "אמת ליעקב" מביא בשם התשב"ץ (ג. קצ"ח) שאפשר להעמיד זאת בשיטת הסוברים דמצוות ישוב א"י אפשר לקיים גם בעבר הירדן. אמנם היה מקום לומר דמצוות ישוב א"י אינה אלא למי שיש לו חלק ונחלה

מן המעיין

בארץ, וכיון שבני לוי לא היה להם חלק ונחלה בארץ - א"כ אף מצוות ישובה אינה מוטלת עליהם, ולכן לא אמרו דמשה רבנו ביקש ליכנס לארץ כדי לקיים מצוות ישוב א"י.

"אעברה נא ואראה את הארץ הטובה". (ג. כה)

לכאורה הרי ברור מאליהם שאם משה יעבור בארץ אזי הוא כבר יראה אותה? ברם, צריך אדם לבקש תמיד כי יראה לו ה' יתברך את הטוב שבכל דבר ודבר. לפיכך, מבאר רבי אברהם סיבוני ב"אהל תורה", בקש משה רבינו "ואראה את הארץ הטובה" - היינו שאראה רק בצד הטוב של ארץ ישראל.

"שמור את יום השבת לקדשו". (ה. יב)

פרפרת נאה מובאת בשמו של רבי יעקב משה חר"פ זצ"ל:

"שמור", מלשון "ואביו שמר את הדבר". כלומר, חכה והתנגע לקדושת השבת במשך כל ימות החול. למדרגה זו הגיעו בני ישראל רק בדברות השניות, שבספר משנה תורה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וראה בעיניך כי לא תעבר את הירדן". (ג. כז)

הוצרך לומר תיבת "בעיניך", ומה גם אחר שאמר בסמוך "שא עיניך", נתכוון לומר לו כי מה ששאל לראות על ידי הליכתו לארץ כאומרו "אעברה ואראה" יעשה לו ה' נס ויראה באמצעות עיניו לבד בלא הליכה, כל מה ששאל לראות אחר שיעבור, והוא דבר שאין עין הזולת תוכל לראות. והוא מה שדקדק במאמר עיניך בכינוי.

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

אם הן מצפות וזה היחס לבעל ולבנים שהגיעו הביתה לאחר זמן ארוך של לימוד תורה רצוף - אזי השלווה אינה מופרת אלא להיפך. יותר מזה. אם הבעלים והבנים בעת לימודם בישיבה לא ירגישו שאימותיהם מצפות להם בשובם - אזי הם לא ירגישו בנוח גם בעת לימודם מחוץ לבית!

לצערנו, השאלה רלוונטית לגבי הרבה משפחות בהן מערכת הקשרים אינה תקינה. כאשר הקשר הרגשי בין ההורים ובין ההורים לילדים בריא ובנוי נכונה - השלווה לא תופר והם ייהנו מהביחד. אדרבא, תקופת בין הזמנים היא הזדמנות להדק קשרים, להכיר טוב יותר את בן הזוג/הילדים, ולפעול יחד בצורה נכונה.

כדי להגיע לאותה הרמוניה עלינו לא פעם לשלם מחיר בדרך. הורים יכולים להתעלם מהקטנוניות של גיל ההתבגרות כגון, כשנער נהנה לנקות תוך הפעלת מוזיקה במלוא הווליום. רצוי לוותר וליהנות מאווירה טובה למרות הסבל היחסי מהרעש. זה מגביר את האחדות המשפחתית.

ההטרדה שבווליום גבוה היא דוגמא אחת מרבות לאופן הריאקציה של הורים מול התנהגות בני הנעורים. אולם כשנבין כי המערכת המשפחתית בנויה כך שעליה לאפשר את הצרכים המתאימים לכל גיל, וכי לא בני הנעורים הם ש'אשמים' בהגברת הווליום אלא אנחנו מאפשרים להם זאת בשמחה, ממילא לא תהיה שרשרת של ריאקציות בלתי רצויות, ואז בדרך "פלא", כביכול, הרעשים יפריעו פחות.

עוד נקודה חשובה: בישיבה נעדר החלק המשפחתי, ובבית עליו להתרגל מחדש למסגרת יותר טבעית וחמימה. יש בחורים שעוברים בישיבה תקופות קשות של התמודדות בינם לבין עצמם בלימוד, בחברה וכד', וימי בין הזמנים הם פרק הזמן הכי חשוב עבורם, פסק זמן שמטעין אותם מחדש ומאפשר להם להמשיך להתמודד בזמן הבא.

ישנם בחורים שממש מתגעגעים לבין הזמנים כדי להיות שייכים. אם זה לא קורה - כנראה חל קצר, אולי בגלל קשיי גיל ההתבגרות. בחורים רבים עוברים מצבים קשים בישיבה, וחשוב לשים לב שבין הזמנים לא יוסיף לזרות מלח על פצעייהם אלא יתרום להעלאתם על דרך המלך.

כמו שלהבדיל, אם מכניסים דג חדש לאקווריום עם דגים, תוך כמה שעות הוא עלול למות כיוון שהדגים האחרים חשים שהאיזון הופר ומתייחסים אליו כאויב. אחד הפתרונות לכך הוא להכניס להם עם הדג החדש כמות גדולה של מזון, וכך הבעיה נפתרת...

אספקה סדירה של ארוחות טובות, שהיא חיונית ביותר, משמשת לנו גם כמשל לצרכים נפשיים. הנושא בא ליד ביטוי לא רק בבין הזמנים אלא כל השנה. לדוגמה, כשמצטרף תינוק חדש למשפחה ונוצרת כעין 'עידת אדמה', כאשר לכל אחד מהילדים נדמה כי התינוק החדש נוגס מתשומת הלב על חשבוננו. אמא הרואה את ה'נולד', דואגת מבעוד מועד לתת לכל ילד מתנה סמלית בשובה, ומשתדלת להשלים לו את תשומת הלב בשעות הפנאי המעטות. בכך הטלטלה במשפחה נרגעת, והאיזון חוזר לבית.

דוגמא אופיינית נוספת היא בשולחן השבת. האח הבכור שחזר מהישיבה מתפלפל עם אביו בדברי תורה, ולאחים הצעירים נדמה שהם מאוימים וחוששים למקומם. ראש משפחה נבון יפצה אותם על ידי שיתופם בהתדיינות התורנית לפי הבנתם תוך כדי חלוקת מחמאות על הערותיהם, ואז הכל על מקומו יבוא בשלום.

לאחר שביריעה הקודמת העלנו על נס את דברי הזוהר הקדוש, בשבח התוספת שיש להוסיף ולהרבות בענייני האהבה והשלום בבית ביום השביעי. יש לנו להתעורר ולהתחזק בהכנה לשבת קודש, בשעת ההכנות הקדחניות לכבוד שבת, שזהו

זמן המסוגל למריבות ומחלוקות.

כך מעורר רבינו יוסף חיים מבבל זיע"א, בספרו "בן איש חי" פרשת וירא, בשם החיד"א:

בעלות המנחה בערב שבת קודש הנה הוא עת מסוכן למחלוקת בין איש לאשתו. הסטרא אחרא טורחת הרבה לחרחר ריב, והאישה הירא יכון יצרו שלא יעורר שום מחלוקת והקפדה, ואדרבא יבקש שלום. ודעי כי הנה כל אדם העושה קטטה ומריבה עם אשתו או בניו או משרתיו, ודאי נראה לו שהדין עמו וראוי לריב על המכשלה שיצאה מתחת ידם בענייני הבית. אך באמת מי שיש לו מוח בקדקדו יבין שאם יצא מכשול זה מתחת ידם, איננו נעשה מאתם ואין זה מעשה ידיהם, אלא הוא מעשה שטן לחרחר ריב ומדון בעת ההיא. ואם השטן עומד כנגד האשה או המשרת ומכשילים בענייני הבית לעשות דבר שאינן מתוקן לבעל הבית, מה כוחם לדחות מעשה שטן, וכי יש אדם שיכול להילחם עם השטן ולנצחו? מי זה יאמר יכלתי וניצחתי? לכן כל איש מבין כשיראה איזה מכשול וחסרון בענייני הבית לא ישים אשמה על אשתו ומשרתיו לריב אתם, אלא יתבונן עבורם בלבבו התנצלות הזאת שכתבנו, כי אמת היא. ואז ישתוק ולא יריב ולא יתקעס, וטוב לו בעולם הזה ובעולם הבא."

וכעת קצת אקוטאליה.

הימים ימי "בין הזמנים", וקוי הדמיון שלהם דומים מאוד לערבי שבתות. בני המשפחה מסתופפים ומצטופפים בינות ל 70-80 מ"ר, שטח מחיה צר המסוגל להכיל משפחה ברוכת ילדים שהתברכה ברגשי אחוה ואהבת הזולת. וכשמתעוררים ומתכוננים למשימה זו מבעוד מועד, ניתן לחצות את הימים הללו מתוך הרגשת אחוה והבהנה.

יו"ר ארגון "בינת הלב" הגר"י לורינץ שליט"א, תורם מנסיונו העשיר כמה תובנות חשובות לצליחת ימי בין הזמנים בשלום והשקט ובטח:

ידועה שאלת הגמרא "נשים במה זכיין?" והתשובה היא - בזכות ששולחות את בעליהן ובניהן ללמוד תורה וממתנות להם בשובם. כלומר, לא רק מוכנות לקבל את הבעלים והבנים אלא מצפות לרגע בו יחזרו.

גדולי המוסר העירו למה ההדגשה על כך שהן מצפות? והתשובה ברורה, אם לא היו ומצפות - מה הגדלות בכך שהן שולחות אותם? אולי היו אומרות בלבן שמוטב שישארו בחוץ ולא יפרו את השלווה בבית! אבל

רחוב 11, rue du Plateau 75019
פריז - צרפת
שעה: 7:30 בבוקר

בית מדרש
"אורות מאיר ורפאכ"

